

የህዳሴያችን ፍቱን መድሃኒት

ዘአማኑ በላይ 10-03-17

መንግስትና ህዝብ እያካሄዱት ያለው የጥልቅ ተሃድሶ እንቅስቃሴ በጊዜያዊነት የሚጠፉ ችግሮችን በዘላቂነት ለመፍታት የሚያስችል ከመሆኑም በላይ ሀገራችን አሳካዋለው ብላ በትልልቅ የያዘችውን ህዳሴያችንን ለሚጋገጥ ቁልፍ ማድረግ የሚችል መሆኑን እያመለከተ ነው። በእስካሁኑ ሂደት ጥልቅ ተሃድሶው ህዳሴያችንን ለሚጋገጥ ፍቱን መድሃኒት መሆኑን እያረጋገጠ ነው።

በሀገራችን ውስጥ ያለውን የሰላም የልማትና የዲሞክራሲ ግንባታ ስርዓትን ለሚጋገጥ የሚጠፉ ጊዜያዊ ችግሮችን በዘላቂነት መፍታት የሚያስችል አይደለም። ችግሮች ተጠራቅመው ህዝቡን ለብሶት የሚያደርጉ ከሆኑ በተጀመሩት ሁለንተናዊ ለውጦች ላይ የበኩላቸውን አሉታዊ ማሰራጨት አይቀርም። ዜጎች በረባ ባልረባው ጉዳይ የሚጠቀሙ ከሆኑ፤ እዚህ ሀገር ውስጥ እንዲፈጠሩ የሚፈቀደውን የለውጥ ተግባሮችን እውን ሊያደርጉ አይችሉም። እናም ችግሮችን ለመቅረፍ መንግስትም ይሁን ሁሉም የህብረተሰብ ክፍል የበኩሉን ግዴታ መውጣት ማድረግ ይኖርበታል።

ይህን እገዛ ለማድረግ የህዳሴያችን ፍቱን መድሃኒት ሆኖ የተገኘውን የተሃድሶ እንቅስቃሴ ይበልጥ በማጠናከር የለውጥ ሂደቱ በተጨማሪም ሁኔታ እንዲታገዝ ማድረግ ይገባል። እንደሚታወቀው የተሃድሶው ሂደት በቀጥታ ፊት ለፊት መንግስትንና ህዝቡን የሚገናኝ እንዲሁም ያለትን ችግሮች ከዋነኛ ተዋናዩ ማገኘት ያስቻለ ነው። ያለት ችግሮች በጥልቅ ተሃድሶው በግልፅ ተለይተዋል። የችግሮቹን ትክክለኛ መንስኤዎች በተገቢው መንገድ ለማወቅ፣ አወቆም ለመረዳትና የህዝቡን ፍላጎት ለመርካት አሁንም ጥልቅ ተሃድሶው ወደ ህብረተሰቡ ውስጥ ተጠናክሮ መዘለቅ አለበት።

ሁሉም ነገር በተሃድሶው የአንድ ወቅት ሁኔታ ይፈታል እያልኩ አይደለም። የተሃድሶ ጊዜን ይጠይቃል። ችግሮችን ከመሰረቱ ለመፍታት የችግሮቹ መንስኤ የሆኑት ጉዳዮች መግቢያ አለባቸው። አንዳንዶቹ መንስኤዎች ምናልባትም ካለፉት ስርዓቶች ሲንከባለሉ የሚጠፉ ናቸው። ምናልባትም ህዝቡ እንደ ችግር ሳይሆን 'በይሁንታ' ይዟቸው የሚጠፉ የተሳሳቱ ግንዛቤዎች ለሆኑ ይችላሉ። ታዲያ ይህን መሰል ችግሮችን ለመፍታት ዘለግ ያለ ጊዜ መጠየቅ አይቀርም። ሆኖም እንዲህ ዓይነት ችግሮች ዘለግ ያሉ ጊዜያትን ስለሚጠይቁ እጅን አጣጥፎ መቆየት ይገባል እያልኩ አይደለም—ይልቁንም ችግሮቹ መሰረታዊ እንዳይሆኑ ለመቀነስ ሁሉም ርብርብ ማድረግ ይኖርበታል እያልኩ እንጂ።

ምንም እንኳን በተሃድሶው ሂደት ወቅት ሁከትንና ብጥብጥን ለረሳቸው የፖለቲካ አጅንዳ መጠቀሚያ ለማድረግ የሚጠቀሙ ፀረ-ኢትዮጵያ ኃይሎች ብቅ ማለታቸው የሚታወቅ ቢሆንም፤ እነዚህ ሃይሎች እያንዳንዳን የተሃድሶ

እንቅስቃሴ ለማጣገል የተለያዩ እጅና እግር የሌላቸው የቅጥፈት ሰበዞችን ለማዘዝ ቢጠቀሙም ተሃድሶው በየጊዜውና በተያዘለት አቅጣጫ መሰረት ግለቱን እየጨረሰ እየሄደ ነው።

ያም ሆኖ ሂደቱን ለማጠናቀቅ እነዚህ ኃይሎች የማይባሉት ነገር የለም። እነዚህ ሁከት መፍጠር መደበኛ ስራቸው የሆኑ ኃይሎች በህዝቡ ውስጥ ወዳጅነትና አሉባልታ ከመዛዘር እስከ ተጨማሪና ወጠቅ ያመጣውን ተሃድሶ “የይስሙ ነው” እስከማለት ደርሰዋል። ዳሩ ግን ህዝቡ ራሱ የጥልቅ ተሃድሶው ባለቤት በመሆኑ ያራመዱትን አሉባልታ ሊያዳምጥ አልፏል። ወደፊትም አያዳምጥም።

የተሃድሶው ባለቤት የሆነውና በአሁኑ ወቅት ወደ ጠቁቂነት የተሸጋገረው የሀገራችን ህዝብ ‘እውነት ብትቀጥንም አትበጠስም’ እንደሚለው መንግስት ዛሬም ሆነ ነገ እንደ ትናንቱ ቃሉን የማይጥፍና ሁሉም የማይካሄደው የተሃድሶ እንስቃሴ ወጠቅ እንደሚመጣ ያወቃል። ይህ እውነታም የሁከትና የትርጉም ኃይሎቹ የሀገራችንን ዕድገት እንዲሁም ብልፅግና የማይሹ አንዳንድ የወጭና የውስጥ ኃይሎች እንጂ ከየትኛውም ብሔርና ህዝብ ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የሌላቸው መሆኑንም ተገንዝቧል። ይህ ግንዛቤም የእነዚህን ኃይሎች ፍላጎት መናገስ ያስቀረ ነው ማለት ይቻላል።

እንደ እውነቱ ከሆነ የአፈጃጃ ህገ መንግስት የመንግስት አሰራር ለህዝብ ግልፅ መሆን እንዳለበት፣ ማንኛውም የመንግስት ባለስልጣን ለህዝብ ተጠቁቂ እንደሚሆን፣ ህዝቡም በማንኛውም ተወካዩ ላይ አሜታ ሲያጣ በማንኛውም ወቅት ከቦታው የማንሳት መብት እንዳለው ያስቀምጣል። ማሻሻው የህዝብ የስልጣን ለዓላዊነት መከበር ነው።

ህዝቡ ለዓላዊ የስልጣን ባለቤት እንደመሆኑ መጠን ሸሚኛ ሻሪ የመሆኑ እርሱ ነው። እዚህ ሀገር ውስጥ ስልጣን የሚላኩት ከህዝብ እንጂ ከማንም አይደለም። ተሸሚኛው በህዝብ በጎ ፈቃድ ወንበሩ ላይ የሚቀመጥና የሚሳ መሆኑን ግንዛቤ መቆዝ ይገባል። ተሸሚኛው በራሱ ፈቃድ አይደለም ስልጣን ላይ የተቀመጠው። ጥሩ ሰሰራ ጥንካሬዎን እንዲያጎለብት፣ ሰደክም ደክመቱን የማይሳየውና ከዚያ በላይም በገሃድ በምክበራ ውስጥ ገብቶ ሲገኝ ካለበት ቦታ የማይሳው ህዝብ ነው። እዚህ ሀገር ውስጥ ፈላጭ ቆራጭ ህዝብ እንጂ ባለስልጣን አይደለም። ለሆነም አይቻልም። እንዲህ ዓይነቱ አስተሳሰብ የኢትዮጵያ ህዝቦች በከፊሉት መከታተሉን ባለፉት ስርዓቶች እንዲቀር ያደረጉት ነው።

እናም በአዲሲቷ ኢትዮጵያ ውስጥ ህዝብ ያላመነበትና ያልመከረበት ነገር አይከናወንም። ሰሞኛው የፀረ መከናወኑ ጉዳይ በጥልቅ ተሃድሶው ጅምር ወቅት መንግስት ከራይ ሰብሳቢነትን ከህዝቡ ጋር በመሆን እንደሚመጣ የገባው ቃል አንዱ ክፍል ነው ማለት ይቻላል። ህዝቡም ለሆነ ይህ የመንግስትን ቃል በተግባር ተተርጉሞ ማለት ይፈልግ ነበር።

የከራይ ሰብሳቢነትን የፖለቲካ አኮኖሚ በአንድ ጊዜ ማድ ቀላል ላይሆን ይችላል። ሆኖም ከራይ ሰብሳቢነት የበላይነቱን እንዳይዝ ሁሉም ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል። ከራይ ሰብሳቢነት በገንነብ አኮኖሚ ውስጥ ልማቱ የፖለቲካ አኮኖሚ መገንዘብን መገንባት አይቻልም። ከራይ ሰብሳቢነት ማቆ ይሆናል። እናም ተግባሩንና አስተሳሰቡን ሁሉም ማፈቅ ያስፈልጋል።

በተለይም እንደ እኛ ሀገር ልማት የህልውናው ጉዳይ በሆነ ሀገር ውስጥ ከራይ ሰብሳቢነት ልማቱ አስተሳሰብን ካሸነፈ ችግሩ እጅግ የበረታ ይሆናል። ማንኛውም ዜጋ በሰራው ስራ ልክ ተጠቃሚ አይሆንም። የ“እንጠቃቀም” የትስስር ሰንሰለት ገበራዊ እየሆነ ፍትሐዊ የሃብት ክፍፍል ሊኖር አይችልም። ይህም በግለሰብ ክፍ ሰልም በሀገር ላይ ቀውስ ሊያስከትል ይችላል። እናም የከራይ ሰብሳቢነትን አመለካከትና ተግባር ከስር ከስሩ እየተከታተሉ ማወቅን የግድ ይላል።

ቀደም ሲል በመገቢያዬ አካባቢ ለመጠቆም እንደሞከርኩት አንዳንድ የከራይ ሰብሳቢነት አስተሳሰቦች ካለፉት ስርዓቶች ሲንከባለሉ የመጠፍ ማህበረሰቡ ቅበጫ ያደረጋቸው ለሆኑ ይችላሉ። ማህበረሰባችን ዛሬም ድረስ እንደ “ሲኾም ያልበላ ሲሻር ይቆጭል፤ በማከጋና የሚኖሩ የሰማይ መላዕክት ናቸው። ወዘተ.” ዓይነት የተሳሳቱና ከምድራዊው አሰራር ጋር የማይሄዱ አባባሎችንና አስተሳሰቦችን የማራምድ በመሆኑ የከራይ ሰብሳቢነትን አስተሳሰብ በአንድ ጊዜ ለማድ ከባድ ሊያደርገው ይችላል። ሆኖም ተከታታይ ትምህርት በመስጠትና የመግቢትን ትክክለኛ አሰራር ከተጠቀሱት ጋር አዛምዶ በጥልቀት በመለየት ችግሩን በሂደት ለመቅረፍ ይቻላል።

ርግጥ በአሁኑ ወቅት በህዝቡ ውስጥ ‘ለምን፣ እንዴት?’ የሚሉ ጥያቄዎች በስፋት እየተነሱ ነው። እነዚህ ጥያቄዎች ጥልቅ ተሃድሶውን ይበልጥ ለማጥለቅ የሚረዱ ናቸው። የህዝቡን የባለቤትነት ስሜት በከፍተኛ ደረጃም የማልቁ ጭጭር። ይህ መንፈስ እጅግ እየጎለበተ ከሄደ ህዝብና መግቢት ‘የሀገራችንን ህዳሴ እውን እናደርጋለን’ በሚለው ያቀዱትን አይቀሬ ትልም በቅርቡ እውን ሊያደርጉት ይችላሉ። ለዚህም ነው በዚህ ፅሁፍ ላይ ርዕስ ላይ የጥልቅ ተሃድሶውን እንቅስቃሴ የህዳሴያችን ፍቱን ማሳኔት ያልከት።